

Dosarul nr. 2r-85/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. : C. Trainovski)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. : A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avante” împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Speranța-Găuzeni” și Dumitru Tatarencu cu privire la încasarea datoriei, penalităților, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit Cooperativei Agricole de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca cererea de apel, din motivul neînlăturării integrale a neajunsurilor,

c o n s t a t ă :

La 14 decembrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Avante” s-a adresat în instanța de judecată, cu cererea de chemare în judecată împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Speranța-Găuzeni” și Dumitru Tatarencu, solicitând încasarea în mod solidar a sumei de 55292,25 lei cu titlu de datorie, 25647 lei cu titlu de penalitate, 3794,43 lei cu titlu de dobândă de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei în fond reclamantul a renunțat la cerința privind încasarea sumei de 55292,25 lei cu titlu de datorie. În rest a susținut pretențiile.

Prin hotărârea din 20 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar din contul CAP „Speranța-Găuzeni” și Dumitru Tatarencu în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Avante” suma de 3794,43 lei cu titlu de dobândă de întârziere, 25647 lei cu titlu de penalitate, 2 542,03 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat și suma de 6 000 de lei cu titlu de cheltuielile de asistență juridică.

În rest cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 11 219, 90 de lei, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 09 iulie 2018, CAP „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a declarat apel împotriva hotărârii din 20 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Avante” să fie respinsă integral. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de CAP „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca împotriva hotărârii din 20 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, din motivul depunerii acesteia de către o persoană neîmputernicită.

La 10 august 2018, CAP „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pentru rejudecare a cauzei, la faza primirii cererii de apel.

Prin decizia din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca. S-a casat încheierea din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Prin încheierea din 1 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Cooperativei Agricole de Producție „Speranța-Găuzeni” privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel cererii de apel depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, acordând apelantului termen de 20 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor, și anume să prezinte motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, precum și dovada achitării taxei de stat în mărime de 662,45 lei. Concomitent, i-a fost explicat apelantului că în situația în care nu va lichida în termenul stabilit neajunsurile menționate, apelul va fi restituit.

Prin încheierea din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca împotriva hotărârii din 20 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, din motivul neînlăturării integrale în termenul indicat a neajunsurilor indicate în încheierea din 1 noiembrie 2018.

La 26 decembrie 2018, Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a declarat recurs împotriva încheierii din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate și restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel. Instanța nu a elucidat aspectul scutirii, prin prisma oferii posibilității prezentării probelor în acest sens, nu l-a supus examinării prin prisma temeiniciei conform

situației de moment. Soluția instanței de apel nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 & 1 CEDO.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea la 13 decembrie 2018.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cererea de recurs a fost declarată la 26 decembrie 2018, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.426 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

Materialele dosarului atestă că la 9 iulie 2018, Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 iunie 2018.

După elucidarea situație ce ține de împuternicirile reprezentantului pârâtului, instanța de apel a examinat cerința apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 1 noiembrie 2018 a respins cererea Cooperativei Agricole de Producție „Speranța-Găuzeni” privind scutirea de la plata taxei de stat, acordând apelantului termen de 20 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 662,45 lei.

La 13 noiembrie 2018, instanța de apel a expediat prin intermediul poștei electronice, reprezentantului apelantului, avocatului Maxim Chișca, încheierea din 1 noiembrie 2018.

La 3 decembrie 2018, Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a depus apel motivat. În cererea de apel motivată, apelantul a solicitat din nou scutirea de la plata taxei de stat.

Cu toate acestea, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 13 decembrie 2018, a restituit cererea de apel, fără a se expune asupra cerinței de scutire de la plata taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel neîntemeiată, aplicând greșit sancțiunea prevăzută de articolul 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Potrivit jurisprudenței sale constante, „dreptul la o instanță“ nu este absolut. El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În aceasta privință, Curtea reamintește că ea nu a exclus niciodată ipoteza ca interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natura financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky, p. 80–81, §§ 61).

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de la plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Respectiv, instanța de judecată, în fiecare caz, urmează să, cerceteze probele ce vin să probeze situația materială a reclamantului pentru a decide asupra scutirii sau nu de la plata taxei de stat astfel încât, dreptul de acces la o instanță de judecată să nu fie încălcat în substanță.

Colegiul constată că la depunerea apelului, Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, urma să achite taxa de stat în mărime de 662,45 lei.

Însă, dat fiind faptul că în apelul motivat, apelantul repetat a invocat cerința privind scutirea de la plata taxei de stat, instanța de apel avea obligație de a examina din nou cerința apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat.

Deci, prin soluția de restituire a cererii de apel, apelantului i s-a încălcat accesul liber la justiție, care este consacrat ca drept fundamental, atât prin art.6 pct.(1) din Convenție, cât și prin art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art.10 din Declarația universală a drepturilor omului, precum și art.14 pct.(1) din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis faptul că dreptul la un proces echitabil cuprinde dreptul de acces la o instanță. Articolul 6 se aplică acuzațiilor în materie penală, litigiilor privind drepturile și obligațiile civile recunoscute în legislația națională.

Dreptul de acces la instanță reprezintă un element important al accesului la justiție, în considerarea faptului că instanțele oferă protecție împotriva practicilor ilegale și apără statul de drept. Accesul la instanță decurge implicit din dreptul la un proces echitabil, deoarece sugerează că litigiile trebuie soluționate de către instanțe.

Colegiul constată, că instanța de apel a adoptat o soluție, care nu poate fi menținută de către instanța ierarhic superioară.

Având în vedere considerentele menționate, Colegiul reține că încheierea instanței de apel este neîntemeiată fiind adoptată cu încălcarea normele de drept procesual, drept consecință urmează a fi casată, cu restituirea cauzei în instanța de apel la etapa punerii pe rol apelului.

În conformitate cu art. 427 lit. b) art.428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Speranța-Găuzeni”, reprezentată de avocatul Maxim Chișca.

Se casează încheierea din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avante” împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Speranța-Găuzeni” și Dumitru Tatarencu cu privire la încasarea datoriei, penalităților, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Cauza civilă, se trimite la Curtea de Apel Chișinău spre rejudecare la etapa punerii pe rol a apelului.

Decizia nu se spune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Galina Stratulat

Dumitru Mardari